

Uchwała nr 72

Rady Działalności Pożytku Publicznego

z dnia 3 października 2022 r.

w sprawie zaopiniowania sprawozdania z realizacji programu FIO na lata 2014-2020

Na podstawie § 10 ust. 5 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052) oraz art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688), uchwała się stanowisko Rady Działalności Pożytku Publicznego w sprawie projektu sprawozdania z realizacji programu FIO na lata 2014-2020.

§ 1

Rada Działalności Pożytku Publicznego, zwana dalej: „Radą”, pozytywnie opiniuje i akceptuje przedstawiony projekt sprawozdania z realizacji programu FIO na lata 2014-2020.

§ 2

Jednocześnie Rada chce zwrócić uwagę na kilka kwestii, które należy kontynuować w celu wzmocnienia rozwoju organizacji obywatelskich oraz takich, które warto rozważyć w celu zapewnienia lepszej realizacji przyszłych programów grantowych przez Narodowy Instytut Wolności:

1. Wprowadzenie mechanizmu umożliwiającego przeznaczenie 20% dotacji na rozwój instytucjonalny jest bardzo dobrym rozwiązaniem i należy je kontynuować. Dzięki temu możliwe jest wzmocnienie i rozwój organizacji, wsparcie budowania podstaw ich dalszego funkcjonowania, podnoszenie standardów pracy i zarządzania organizacją.

2. Rezygnacja z konieczności wnoszenia przez organizacje pozarządowe wkładów własnych dała możliwość aplikowania o środki z Programu większej liczbie organizacji, zwłaszcza tym, które nie posiadają środków własnych. Wielokrotnie stanowiło to dużą przeszkodę zwłaszcza dla organizacji „mniejszych” czy też nie posiadających dużego doświadczenia w pozyskiwaniu środków finansowych na swoje działania.
3. Punkty strategiczne przyznawane organizacjom, których budżet nie przekracza określonej kwoty oraz siedziba jest w miejscowości nie przekraczającej 50 tys. mieszkańców zwiększyło szansę na otrzymanie dotacji przez mniej doświadczone organizacje pozarządowe, które często w konkursach ogólnopolskich, ze względu na brak doświadczenia, mają mniejsze szansę na zdobycie środków finansowych.
4. Wprowadzenie w 2019 roku dodatkowego czynnika w wynikach w postaci ogólnej oceny projektu, dało możliwość realizacji zadań podmiotom, których pomysły są szczególnie cenne, jednak nie mają bardzo dużego doświadczenia w pisaniu projektów. Warto jednak zwrócić uwagę to, aby w kolejnych ewaluacjach zwrócić uwagę na efekty tego mechanizmu i podjąć działania w dalszym ciągu ulepszające oraz zwiększające transparentność procesu oceny. Rekomenduje się podjęcie prac w Radzie, których celem będzie przedstawienie Narodowemu Instytutowi Wolności rekomendacji w tym zakresie.
5. W sprawozdaniu w części dot. Realizacji celów Programu FIO 2014-2020 nieprzejrzyście ujęto sposób raportowania stopnia realizacji celu. Stopień procentowy stopnia realizacji celu powinien być liczony od różnicy pomiędzy wartością bazową a wartością docelową wskaźnika, a nie jak przedstawiono w sprawozdaniu pomiędzy wartością 0 (zero) a wartością docelową. Biorąc pod uwagę powyższe, stopień realizacji celów programu FIO przedstawia się następująco:

- a) Liczba umów zawieranych przez organy administracji publicznej z sektorem pozarządowym w ramach otwartych konkursów ofert oraz innych trybów - stopień osiągnięcia celu 34%.
  - b) Odsetek organizacji pozarządowych deklarujących współpracę z administracją publiczną - stopień osiągnięcia celu - brak realizacji celu. Odnotowano spadek w stosunku do wartości bazowej.
  - c) Liczba organizacji Pozarządowych w Polsce według Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego - stopień osiągnięcia celu 225%.
  - d) Odsetek jednostek administracji publicznej, które tworzyły i konsultowały akty normatywne przy udziale organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego- stopień osiągnięcia celu 55%.
6. Docenić należy wzrost budżetu programów grantowych dla organizacji pozarządowych. Jednakże dofinansowanie jedynie 13% projektów w latach 2014-2020 pokazuje skalę niedoboru środków na działalność z jakimi NGO spotykają się na co dzień. Zestawiając to z niską stabilnością finansową organizacji i ich uzależnieniem od programów grantowych okazuje się, że o ile chęci na działania obywatelskie wśród społeczeństwa występują, o tyle środki na nie już nie.
7. Rada wnioskuje o uzupełnienie badania o dane dotyczące daty ogłoszenia konkursu, czasu przeznaczonego na ocenę przez ekspertów oraz czasu jaki upłynął od momentu ogłoszenia konkursu do ogłoszenia wyników oraz rozpoczęcia wypłaty środków.
8. Rada wnosi o powołanie Grupy Sterującej Ewaluacją. Do zadań GSE należałoby wsparcie dla NIW CRSO w zakresie realizacji procesu ewaluacji programów, w tym zwiększenia jego jakości i efektywności, tj. w szczególności przy:
- a) tworzeniu i przeglądzie Planu Ewaluacji oraz jego aktualizacji,
  - b) formułowaniu założeń planowanego badania ewaluacyjnego,

- c) ocenie dokumentów tworzonych w ramach badań ewaluacyjnych,
  - d) opracowywaniu rozwiązań służących podniesieniu jakości i efektywności procesu ewaluacji, m.in. w zakresie zlecenia i realizacji badań, współpracy z Wykonawcami, sposobów wykorzystania oraz upowszechniania wyników badań,
  - e) rozpowszechnianiu wyników przeprowadzonych badań ewaluacyjnych wśród reprezentowanych środowisk.
9. Rada wnioskuje o zmianę struktury dokumentu i uzupełnienie go o graficzne przedstawienie wyników ewaluacji w formie wykresów, grafów, map, itp.
10. Należy rozbudować część dotyczącą pogłębionych badań, przedstawiając w niej nie tylko dane liczbowe, ale również wypowiedzi merytoryczne respondentów uczestniczących w badaniu.
11. Autorzy raportu powinni w części merytorycznej uzupełnić dane nie tylko odnosząc się do danych bezwzględnych np. liczby wniosków w danym województwie, ale podając je również w przeliczeniu na liczbę organizacji w danym województwie lub na 100 tys. mieszkańców.
12. Dane roczne powinny być podane w ujęciu wieloletnim.
13. Rada wnosi o przedstawienie w osobnym punkcie dokumentu rekomendacji wynikających z ewaluacji.

§ 3

Przygotowanie merytoryczne uchwały: Alicja Gawinek, Piotr Palutkiewicz, Maciej Kunysz

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.